

Znáte příběhy odbojářů z cyklu Paměťová stopa? Připravují je pro vás dokumentaristé z Vojenského historického ústavu Praha

1.8.2025 - | Vojenský historický ústav Praha

Seriál Paměťová stopa představuje osudy desítek lidí, kteří trpěli v totalitních režimech 20. století. Natáčí je tým dokumentaristů z Oddělení výuky a vzdělávání VHÚ Praha, které sídlí na brněnské Univerzitě obrany. Projekt v roce 2016 zahájil v Brně ředitel VHÚ brigádní generál Aleš Knížek ve spolupráci s představiteli statutárního města Brna a Jihomoravského kraje.

Kromě zpracovaných reportáží si čtenáři mohou prohlédnout doposud nepublikované fotografie a dokumenty z rodinných archivů pamětníků. Veškerý pořízený materiál, na jehož vzniku se podílejí i studenti Univerzity obrany, se archivuje ve VHÚ Praha a je k dispozici dalšímu bádání.

Poslední dosud zpracovaný příběh pojednává o osmaosmdesátiletém Františku Šikovi, který přes dobrý prospěch nemohl coby syn živnostníka studovat. „ ,“ říká v dokumentu z cyklu Paměťová stopa pan Šik. Nakonec se vyučil elektromontérem, maturitu si nakonec mohl udělat jen díky tomu, si špatný původ odpracoval na montážích.

Se vzpomínkami na válku se dokumentaristům svěřila i Drahomíra Pazdírková, kterou před totálním nasazením v továrně na letadla v Kuřimi zachránilo, že se v dívčí škole ženského vzdělávacího spolku Vesna naučila šít. „ ,“ popsala paní Pazdírková své vzpomínky na konec války.

Naprostá většina dílů cyklu se věnuje příběhům přímo spojených s ozbrojenými silami. Obsahují vzpomínky aktivních bojovníků, pomocníků partyzánů, případně specialistů armádních podpůrných profesí (jazyková příprava, duchovní služba apod.). Hrdinové Paměťových stop bojovali za druhé světové války na východní, západní či africké frontě nebo v týlu nepřítele, další působili na obou stranách bojujících proti sobě v období Studené války. Další jako příslušníci PTP nebo Pohraniční stráže ČSLA na konci 80. let minulého století.

Paměťová stopa přinesla úžasný životní příběh Bernarda Papánka, veterána od Tobruku i Dunkerque, jehož jméno se kvůli jeho poválečné emigraci do Izraele na dlouhá desetiletí zcela vytratilo ze seznamu válečných veteránů českého i slovenského ministerstva obrany. Dokumentárnímu týmu se také podařilo objevit v Izraeli Magdu Barnea a další tři ženy původem z Brna, které kvůli židovskému původu prošly peklem Osvětimi. Jeden díl Paměťové stopy se věnuje životnímu osudu stíhacího pilota Jana Vazače, který aktivní kariéru prožil v padesátých letech. Podstatná část natáčení proběhla v Leteckém muzeu VHÚ Praha na letišti ve Kbelích, v jehož sbírkách se právě MIG-15 nachází.

Dokumentaristé zatím zpracovali na 250 příběhů pamětníků. Odvysílány byly v **České televizi** a prezentovány také na webu **Českého rozhlasu**.

<https://www.vhu.cz/znate-pribehy-odbojaru-z-cyklu-pametova-stopa-pripravuji-je-pro-vas-dokumentariste-z-vojenskeho-historickeho-ustavu-praha>